

Aanwezig: dhr. E. Alofsen (VVD), dhr. Th. H.J. Bartels (PRD), dhr. T.A. de Boer (VVD), mw. D.A. Bondt (D66), dhr. R. Bouwman (D66), mw. K. Braam-Maters (CDA), dhr. T.T.M.G. Erkens (PvdA), mw. C.D. Gerritsen-van Bentem (GemeenteBelangen), dhr. B. Harmsen (PvdA), dhr. W. Hoge (VVD), dhr. F.R. Huizinga (GemeenteBelangen), dhr. P. Kraak (D66), dhr. P.J. van Lent (CDA), mw. F.J. Mijnhart (D66), mw. M.C.M.L. Pols-Houpt (RZS), mw. C.B. de Roo (GroenLinks), dhr. H.J. Tiemens (GemeenteBelangen), mw. E.L. Vink (GroenLinks), dhr. J.D. Wessels (CDA), dhr. J.T. Hageman (RZS), dhr. T. Modderkolk (PRD), dhr. R. van Oosterwijk (PvdA)

Voorzitter: dhr. R.J.B. den Burger
Commissiegriffier: mw. M. Smits-Jansen

Portefeuillehouders: dhr. H.L.M. Bloemen, dhr. E. Heinrich, mw. H.J. van den Berg - van Zijl, mw. A.D. Ruwhof

Hetgeen dat uitgesproken is in de commissoriale vergadering is na te luisteren op www.renkum.nl onder raadsuitzendingen.

1.	Opening, vaststelling volgorde agenda en mededelingen. De voorzitter opent de vergadering om 20.00 uur.
2.	Beleidsinhoudelijke (politieke) vragen en discussie Najaarsnota 2016 en Begroting 2017. <u>Programma: Algemene zaken</u> Woordvoerders: dhr. Bouwman, mw. Gerritsen, dhr. Bartels, dhr. Van Lent, dhr. De Boer, dhr. Erkens, mw. De Roo. Bij dit thema wordt aandacht gevraagd voor de volgende zaken <ul style="list-style-type: none"> - Er is een bedrag ad € 35.000,- opgenomen voor nieuwe investeringen (0,04%), is dat niet wat weinig? D66, GL - Het cijfermateriaal gaat altijd over totalen, terwijl de details interessanter zijn. In de toekomst zouden we ook graag naar de productbegrotingen kijken. PRD - Er zijn een aantal beleidsindicatoren opgenomen. Er zijn geen referentie- en streefwaarden opgenomen, komen die nog? CDA - Er zijn een aantal aankondigingen van onderzoeken e.d. voor 2016. De oplevertermijn is inmiddels wel kort. Het is wel handig om te weten wat al gereed is of wat de stand van zaken is. Kan het college dat aanleveren? VVD - De overhead is niet zo informatief, wat willen we ermee? De beleidsindicatoren, wat doen we daar mee? Wordt hier beleid op gemaakt? De risico's zijn zorgelijk. Net als de niet gehaalde taakstellingen We moeten afscheid nemen van de taakstellingen en ons bezinnen op onze taken. Bepalen wat voor overheid we willen zijn en dan kijken of de begroting sluitend gemaakt kan worden. PvdA, GL <p>Wethouder Heinrich: De begroting bevat idd voor € 35.000,- nieuw beleid. Alle ambities zijn echter al eerder in de begroting opgenomen. Dit bedrag is wat er aanvullend is opgenomen. De beleidscriteria in de begroting zijn opgenomen omdat in het nieuwe bbv is afgesproken dat we die gaan hanteren. Het is de bedoeling van de rijksoverheid dat die criteria een instrument worden om onze gemeente te vergelijken met andere gemeentes. In de toekomst kan dit een nuttig instrument worden.</p> <p>Niet alle taakstellingen zijn nog gehaald. Dit is wel de najaarsnota, niet de jaarrekening, we hebben nog ruim 2 maanden om het in te vullen. Een aantal taakstellingen is wel structureel ingevuld in tegenstelling tot andere jaren toen het incidenteel werd ingevuld. Er is weldegelijk een grote stap gezet. In hoeverre we er afscheid willen nemen van een taakstelling, laat ik aan de raad over. De raad heeft ze ook vastgesteld. Zolang er geen beter budgettair alternatief is proberen we ze te realiseren.</p> <p>Er worden wel degelijk nog een aantal onderzoeken afgerond in 2016. Ze zullen niet allemaal leiden tot raadsvoorstellen in 2016.</p> <p>Als we inzicht per product moeten gaan geven wordt het een begroting die een paar keer zo dik is als de huidige. We proberen juist, conform de afspraak, op hoofdlijnen te informeren. Specifieke vragen kunnen altijd worden beantwoord.</p> <p>In 2^e termijn worden aanvullend de volgende vragen gesteld/opmerkingen gemaakt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Taakstellingen zijn niet alleen een zaak van budgetten. Het gaat ook om een keuze om aan bepaalde zaken minder uit te geven. Bijvoorbeeld t.a.v. personeel. We slagen er kennelijk niet in de juiste beleidskeuzes te maken die passen binnen de taakstelling. PvdA - De beleidscriteria zijn een positieve ontwikkeling. Een mooie volgende stap zou zijn als deze criteria

ook een uitgangspunt worden voor het gesprek met de burger. We willen pleiten voor een dunnere begroting, met de financiële bijlagen apart. PvdA

- Beleidscriteria en indicatoren lopen door elkaar. De indicatoren kunnen we gebruiken om te vergelijken met andere gemeenten. Wanneer wordt dat inzicht verwacht? De referentiegemeenten moeten wel een goed vergelijk zijn daarin, dan kun je beleid daarop bijstellen. CDA
- De ambities van de coalitie zijn ingeboekt. Er zijn afspraken gemaakt over bv het ontwikkelen van het centrum van Renkum en het niveau van het groenonderhoud. Deze afspraken worden niet nagekomen, maar waarom wordt daar dan geen investering voor opgenomen? D66
- De periodes die worden weergegeven met de beleidsindicatoren is nog niet duidelijk. Hoe is gemeten? GB

Wethouder Heinrich: Dit is het eerste jaar dat de beleidsindicatoren worden gebruikt. Het inzicht moet nog komen. Het instrument moet groeien. Je kunt het gebruiken hoe je zelf wil. Er staan verschillende jaartalen bij de indicatoren. Het ligt aan de openbare gegevens die er zijn. Soms moet je terugvallen op oudere gegevens. Het jaar geeft het tijdstip van meten aan.

We nemen kennis van de opmerking van de PvdA. We hopen dat de beleidsindicatoren inderdaad leiden tot een dunnere en begrijpelijke begroting die tot een grotere toegankelijkheid leidt. Er worden nog een aantal indicatoren gemist.

Het coalitieakkoord is vertaald in de begroting. Niet alle keuzes die gemaakt zijn kunnen voor het volle 100% gehonoreerd worden in het mjb. We hebben nu € 35.000,- aanvullend op de begroting toegevoegd. Er blijven nog wensen over. Dan moeten er keuzes gemaakt worden.

Programma: Maatschappelijke participatie en zorg

Woordvoerders: mw. Bondt, mw. Gerritsen, dhr. Bartels, dhr. Van Lent, dhr. Hoge, dhr. Erkens, mw. De Roo.

Bij dit thema wordt aandacht gevraagd voor de volgende zaken

- Er zijn bij ons geen tekorten en schrijnende situaties ontstaan in het sociale domein, dat is een compliment waard. VVD
- Besparing op het sociale domein blijkt uit deze begroting. De besparing moet komen uit het verschuiven van de specialistische zorg die duurder is dan de nulstelijnszorg. VVD
- De transformatie moet nog komen, de systemen moesten eerst op orde worden gebracht. Er worden baanbrekende innovaties verwacht. Het resultaat is nog nagenoeg 0. Gaan we onze renovatiebudgetten besteden aan kleine ondernemers die wel snel kunnen veranderen. Grote organisaties zijn niet goed in het snijden in eigen vlees is gebleken. In de Foodvalley bleek na onderzoek, dat een kwart van de instroom met minder specialistische zorg toe kon. Bij Foodvalley is daarom die voordeurscreening beleid geworden. Gaan wij dit ook doen? VVD
- Bij adhd en autisme wordt de diagnose veel te laat gesteld. Dit gebeurt vaak in veel te dure specialistische zorg. VVD
- In de begroting staat dat de taak van de Vvgm actieve triage wordt. We moeten niet als gemeente zorgaanbieder willen worden. We moeten onafhankelijk blijven. De huidige omschrijving van de gz psycholoog is te vaag. Kunnen we hier nog op sturen? VVD
- De wachttijden lopen uit de pas. Terugvorderen van onrechtmatige zorg kan een oplossing bieden in tekorten. VVD
- Wat gaat onze gemeente doen aan zorgcowboys? VVD
- Hoe kan het, dat er in de raad mensen zijn die kijken of we budget uit het sociaal domein elders kunnen inzetten. Het geven van een andere bestemming aan deze gelden, getuigt van een gebrek aan kennis hiervan. VVD
- Kunt u garanderen dat het tekort van de Permar maximaal 1 mln zal bedragen?
- Je kunt het inhoudelijke en financieel aanvliegen. We hebben inhoudelijke vragen gesteld (LAB), maar we hebben nog niet alle antwoorden ontvangen. Hoe gaan we die krijgen? PvdA
- Het algemene idee van het beleid is helder. Het effect is niet duidelijk. Is het mogelijk om aan de hand van voorbeelden aan te geven hoe de aanpak werkt. Het is lastig om zo te blijven geloven dat de aanpak werkt. PvdA
- Armoede onder kinderen daar komt extra budget voor. We hebben hier vragen over gesteld en zouden graag snel antwoord willen zodat we kunnen overwegen of we met een motie moeten komen. PvdA
- WeHelpen: wat levert het nu op? Een andere hulpdienst bereikt erg veel. Is er een gesprek geweest tussen de 2 organisaties?
- De sport Bilderberg en Heelsum. Er is niet meer geld om tot overeenstemming te komen. Het blijft onbevredigend. De staat van de sportparken was een eyeopener. We hebben gezien hoe de kosten van de Giro gedekt zijn. Een deel uit het budget voor de algemene voorzieningen. De argumenten die daarvoor werden gebruikt, gelden ook voor de voetbalvereniging. Misschien dat extra budget

gevonden kan worden in het budget van het sociale domein zodat we deze hoofdpijndossiers eindelijk kunnen sluiten. PvdA

- Er is ruimte in het pgb budget omdat het minder wordt ingezet. Is het college bereid om i.p.v. het budget af te romen te investeren in het bewust maken van mensen? GL
- Renkum kent veel uitkeringsgerechtigden. Het werkgeversservicepunt spreekt ons erg aan, maar er is niet genoeg werk voor iedereen. Er zijn 4 gemeentes die mogen experimenteren met de participatiewet. We zouden graag willen dat we daar aan mee kunnen doen. Het kan leiden tot besparing? Wat vindt het college hiervan? En de andere fracties? We moeten ons dan wel melden in den Haag. GL
- Sport: we wachten nu al 10 jaar op de overdracht. Er moeten wel knopen doorgesneden worden. Het drukt ook op onze begroting. Er moet iets gebeuren? Is er een stappenplan dat we kunnen krijgen? GL, D66
- We hebben al vaak gevraagd om meegenomen te worden in de resultaten van het sociale domein. We willen een monitor. Er is een informeel overleg geweest, daar is er ook al over gesproken en zijn voorbeelden laten zien. We hadden verwacht dit nu eindelijk wel eens te zullen ontvangen. D66
- Er is een groep die vergeten wordt, voortijdige schoolverlaters en jonge mensen die in de bijstand komen. Die moeten we niet vergeten. We zijn blij met de aankondiging van staatssecretaris Kleinsma, maar er is een groep die buiten beeld blijft. We bereiken niet alle kinderen in armoede. D66
- Wat betekent het dat wij gekozen hebben voor de Gelre pas ten opzichte van de aankondiging van staatssecretaris Kleinsma? Ze zegt namelijk dat het alleen geldt bij gebruikmaking van het sportfonds en het cultuurfonds. GB
- De laatste informele informatie bijeenkomst in het sociaal domein is erg goed gevallen in de raad. Er is nog veel onduidelijk, maar we vinden het prettig om meegenomen te worden. GB
- Sport, er lijkt een impasse te zijn ontstaan. We proberen dit met een aantal fracties toch mogelijk te maken. We willen graag antwoord op de vragen van PvdA en GL.
- Vluchtelingenwerk Renkum: de gemeente krijgt geld en dat wordt doorgestuurd naar vluchtelingenwerk. Ze komen niet uit met de middelen die ze krijgen. Waarom wordt niet het volledige budget doorgeschoven? PRD
- Buurtbemiddeling liep voortreffelijk toen het bij Solidez was ondergebracht. Hoe is dat nu gegarandeerd bij de overstap naar Stimenz? We hechten er aan dat het goed loopt. Hoe is de overdracht gegaan? PRD
- Het cliënt-ervaringsonderzoek willen wij graag nog eens in de commissie inwoners te behandelen. Er zijn zaken blijven liggen waar we graag met de portefeuillehouder dieper over in gesprek gaan. CDA
- Sport: de criteria voor de Giro kunnen inderdaad worden gebruikt om ook de onderhandelingen over de accommodaties glad te trekken. CDA
- Bij de inkomensvoorziening zien we een dalende trend. We hadden steeds een tekort dat we moesten opplussen. Hebben we de juiste trend te pakken? Zitten we op een bestendige lijn? Waarop baseert u de daling? CDA
- Publieke gezondheid: de gemeente moet in de lokale gezondheidsnota's plannen opnemen voor preventie. We hebben dit beleid alleen regionaal geregeld. Voldoen we wel aan de wet? CDA

Wethouder Ruwhof: Is het tekort van Permar een bovengrens? Uit het rapport van Langenberg blijkt hoe e.e.a. is berekend. Alles is meegenomen, dit is de bovengrens en geen gemiddelde.

Armoedebeleid: de lab-vragen van de PvdA worden z.s.m. beantwoord. Bereiken we de kinderen? We zijn bezig met een evaluatie van de Gelre pas. Stichting leergeld zou graag meer budget willen. We zijn niet de ruimhartigste gemeente. Het extra budget van de staatssecretaris is erg fijn.

In de Gelre pas zitten een aantal zaken die ook in het jeugdsportfonds en jeugd cultuurfonds zitten. We hebben gevraagd om iets extra's aan te bieden. Bij het jeugdsportfonds is dat het behalen van diploma A geworden. Met het Jeugd cultuurfonds is het gesprek is gaande. Als er extra middelen komen en die in natura moeten, die passen we vast wel in in het systeem. Bij de scholen wordt geïnformeerd of er ideeën zijn hoe het geld nog beter besteed kan worden.

We waren heel blij met het feit dat de zak- en kleedgelders nu ook in de ranch komen. We hebben precies het bedrag wat we hebben kunnen aftrekken er ook weer bij gekregen. De WW daalt, maar de bijstand stijgt ook landelijk nog steeds. Onze populatie is moeilijk om tot een uitstroom te komen. Het bedrag in de begroting is een doorrekening van het bestaande bedrag, gecorrigeerd met de bijdrage van het rijk en de vangnetregeling. Er komt meestal een bijstelling gaande de rit.

Wethouder van den Berg: In algemene zin t.a.v. de transformatie hebben de grote organisaties een luxepositie. De organisaties maken geen haast om te veranderen. In de nieuwe aanbesteding is het de bedoeling, dat er strakker op gestuurd wordt. Het doelmatigheids- en rechtmatigheidsbeginsel krijgen meer

gewicht. We zitten niet meer met verplichte arrangementen voor alles. We kunnen dus betere afspraken maken en makkelijker afscheid nemen. Het samenspel dat moet gaan plaatsvinden wordt veel strakker ingericht dan het was. Ik heb goede hoop op de resultaten. Ook t.a.v. de triage via de Vggm. De triage kan een langere interventie zijn om de vraag achter de vraag te beantwoorden. Het gaat hier nadrukkelijk niet om behandeling. Dat is nodig om de vraag helder te krijgen en de juiste hulp te gaan vinden. We voorkomen onnodig doorverwijzen. Er is in de wetgeving van de jeugdwet opgenomen dat artsen doorverwijzen. We proberen de huisartsen bewust te maken van het aanbod dat we hebben. We attenderen ook op de wachtlijsten. We hopen dat dit tot bewustheid leidt t.a.v. verwijzingen. Het is een landelijk probleem.

De instructie aan de uitvoering is dat we niet te lang moeten wachten bij tekenen van psychische problematiek. Jeugd moet niet te lang aan het lijntje worden gehouden. Schaal zo snel mogelijk op om zo snel mogelijk het probleem op te lossen en weer af te kunnen schalen. We hebben ook vaak te maken met onderwijs. Dat moet nog efficiënter en effectiever geregeld worden. Deze processen hebben te maken met de transformatie. Niet beantwoorde vragen worden voor de Begrotingsraad schriftelijk beantwoord. WeHelpen en Hulpdienst voor elkaar krijgen beiden geld. We hebben niet het één ingewisseld voor het ander. We proberen een veelzijdig aanbod te bieden.

Ruimte in pgb-budget: Er zijn een aantal restricties in de jeugdwet gekomen die het zelf aanbieden iets ontmoedigen. Dat betekent niet dat we het niet doen. Er komt een keuzenotitie naar de raad binnenkort. D66 wil een schriftelijke evaluatie van het sociale domein. Het gaat in de voorbeelden vooral over aantallen. Dat soort informatie kunnen we inmiddels wel laten zien. Het zegt weinig over je beleid en dan is het een extra belasting van de organisatie. We kunnen het wel aanleveren.

De 18- en 18+ problematiek is goed in beeld. Er wordt regionaal ook goed naar gekeken. We sturen erg strak op het voorkomen van problemen, b.v. door te kijken naar verlenging van regelingen en het bieden van perspectief door opleiding en arbeid. We zijn daar goed mee bezig en het resultaat is er naar.

Buurtbemiddeling is bij 'Renkum voor elkaar' ondergebracht. Dit is gestart per 1 oktober. Ik hecht er aan dat dit wordt gecontinueerd. De organisaties moeten nu kijken hoe ze het inrichten. De vrijwilligers hebben toegezegd door te zullen gaan. Als regiegemeente hebben we geen invloed op het aannemen van de coördinator.

De begroting publieke gezondheid en de uitvoeringsparagraaf wordt door de Vggm geleverd in april. Het gaat niet alleen om cijfers, maar er zit een onderbouwing bij. Dit krijgt u nu tijdig zodat u precies kunt terugvinden wat ze voor ons doen.

Burgemeester Bloemen: Vluchtelingenwerk Renkum, het beeld dat de organisatie niet uit komt en middelen niet worden doorgestuurd is volstrekt nieuw voor ons. We hebben een uitstekend contact met de organisatie en we weten niets van tekorten. We zullen dit navragen. We komen uit met de middelen.

Wethouder Heinrich: Inkomensvoorziening, we kachelen in 2 jaar 1,5 mln. achteruit. Dat klopt. Het aantal mensen, dat een beroep doet op de bijstand, neemt toe. Dit jaar was het budget ontoereikend. We zijn er voor volgend jaar vanuit gegaan dat het aantal niet afneemt. Het verschuiven van het verdeelmodel (van historisch naar objectief) pakt voor onze gemeente negatief uit. Ook het eigen risico van de gemeente neemt toe. Dit jaar en volgend jaar verwachten we dan ook een tekort. Zie ook blz. 55 en 56 van de najaarsnota.

Sportaccommodaties: je hebt een gevende en ontvangende partij nodig. We willen geen vast stramien opleggen, maar een gedragen model overeenkomen. Bij Hartestein lijkt dit wel te gaan lukken. De gebruikers van Hartestein werken goed samen en komen wel tot een plan. Er is dus geen stappenplan. Dat moet komen van de sportclubs. Op de Bilderberg zijn we zo ver nog niet. Er is al veel gebeurd. Er zijn afspraken gemaakt en daar is door de verenigingen meermaals op teruggekomen. Het budget is niet het enige probleem. Het is niet zo dat we onze handen er gelijk van aftrekken bij een overdracht, er gaat ook budget mee over.

We kunnen materiele budgetten niet uit het sociale domein budget halen, dat is geen goede gedachte. Het onderhoud van de velden wordt niet afgebouwd, we hanteren de KNVB-norm.

Wethouder Ruwhof: Suggestie om te kijken of we kunnen aansluiten als experiment gemeente, dat vinden we interessant, maar wel in combinatie met Wageningen en als een experiment.

In 2^e termijn worden aanvullend de volgende vragen gesteld/opmerkingen gemaakt:

- De fracties van GB en PvdA geven aan een mogelijk participatie-experiment te ondersteunen. CDA en VVD staan er wat terughoudender tegenover. Zij wachten graag de resultaten van Wageningen af. Kan een pro forma aanvraag worden gedaan?
- WeHelpen, wat is het effect? Is er een beleidsindicator zodat we er meer zicht op hebben? PvdA
- Voetbal, zie blz. 72 van de Najaarsnota. Ik zie het verschil tussen de voetbal en de Giro niet. Er is verschil van inzicht over de begroting voor onderhoud. De raad moet ruimte geven om de onderhandelingen vlot te kunnen trekken. We moeten daar als raad een initiatief in nemen. PvdA,

D66, CDA, GB

- T.a.v. de sport geldt ook nog: "It takes two to tango". Dit is ingewikkeld. We zijn al Jaren bezig en het college legt het erg makkelijk bij de sportclubs. Wat is plan B. Geeft u op als er geen gedragen standpunt komt? GL
- Permar en tekorten: dit lijkt een open einde waar het college weinig grip op heeft. D66, VVD
- Secretaris Kleinsma was erg duidelijk over de voorwaarden voor de middelen voor de kinderarmoede. Zie ook de uitzending van Pauw van 25 oktober jl. GB
- De bal alleen bij de voetbalclub neerleggen is te kort door de bocht. De boel staat inmiddels op instorten en er moet iets gebeuren. GB
- Op blz. 30 staan de lasten van de inkomensvoorziening. Ik zie een daling van 3,3 mln. Waar is de daling op gebaseerd? We krijgen daar graag schriftelijk antwoord op. CDA
- Wat is de visie van de wethouder t.a.v. uitgeven van geld van het sociaal domein aan andere zaken. VVD
- Hoe wordt omgegaan met de zorgcowboys?
- In hoeverre gaan we leren van de omliggende regio's zoals Foodvalley?

Wethouder Ruwhof: Er is een datum gesteld, dus een pro forma aanvraag ligt niet voor de hand. De discussie is opgestart door 4 gemeentes. Het mogen er nu 25 worden stond in het Binnenlands Bestuur. Wethouder Ruwhof zegt toe navraag te zullen doen naar de voorwaarden voor experimenten. De zorgen om de Permar worden gedeeld door het college.

Wethouder Van den Berg: We willen de raad sterk ontraden om nu al aan de reserves van het sociaal domein te komen. We hebben nog veel onzekerheden. We gaan proberen om wat steviger aan de knoppen te draaien. Er is echter nog steeds geld nodig om risico's op te vangen. We moeten investeren om zaken mogelijk te maken. Nu is het echt nog veel en veel te vroeg.

Zorgcowboys: het systeem heeft in zich dat de prestaties inzichtelijker worden. Daar zit dus een controle op. De cowboys worden bij beschermd wonen goed in de gaten gehouden. Bij signalen wordt snel geacteed en gehandhaafd.

We zullen kijken naar de onderzoeken bij Foodvalley.

Wethouder Heinrich: De vragen van het CDA worden schriftelijk beantwoord. Aanvulling op Permar: het maximale risico is 1 mln. euro. Het gaat wel uit van aantal aannames. In het liquidatieplan zullen de echte cijfers staan.

Sportaccommodaties, het gaat om overdracht van beheer en onderhoud. De kleedkamers van OVC zijn een apart geval.

Groenonderhoud lijdt niet onder het beheer van de velden. Plan B is een status quo, dat geen plan a plaats gaat vinden. In Bilderberg verandert er dan niet zo veel, bij het Wilhelminapark wordt binnenkort een stappenplan verwacht.

Ten aanzien van de kleedkamers van OVC is een lange historie. In 2010 en 2014 is er al overeenstemming bereikt. De gemeente heeft een schouw gedaan om de het onderhoud weg te werken. Er was € 150.000,- achterstand. De gemeente heeft € 110.000 aangeboden. OVC vond dit in eerste instantie goed en in tweede instantie willen ze toch een nieuw accommodatie van € 300.000,-. Het is te gemakkelijk om te zeggen dat er te weinig is gedaan. Het is gecompliceerd. De raad heeft echter het budgetrecht.

Er wordt kort geschorst. Dhr. Kraak neemt de plaats van mw. Mijnhart in aan de vergadertafel.

Programma: Inwoner bestuur en organisatie

Woordvoerders: dhr. Bouwman, mw. Gerritsen, dhr. Bartels, dhr. Van Lent, dhr. De Boer, dhr. Erkens, mw. De Roo.

Bij dit thema wordt aandacht gevraagd voor de volgende zaken:

- Digitale dienstverlening. We lopen achter bij andere gemeenten, b.v. thuisbezorgen van paspoorten. GB
- Er is een school verkocht aan de Kuipersweg in Renkum. Wat gebeurt er met de opbrengst?
- Het P-budget en de taakstelling en ontwikkeling e.d. leiden tot de noodzaak om aan te passen. Organisatie heeft steeds een beetje moeten aanpassen. De organisatie heeft nooit centraal gestaan. Waar blijft de visie? Los van de wettelijke zaken. We willen dat het college er helder over is. Is de organisatie nu zoals we het willen? Of komt er nog het nodige? We lopen achter de feiten aan en hebben nooit een afweging kunnen maken. CDA
- De opzet vd connectie verloopt weinig bemoedigend. Wanneer kunnen we de big bang verwachten? Wat zijn de budgettaire risico's van de vertraging? VVD

- Wanneer kunnen we de resultaten van de doordecentralisatie onderwijshuisvesting verwachten? VVD
- Reservering van gewijzigde rijksregelgeving, dat is geen permanente verlaging van de algemene reserves nemen wij aan. Wordt het de aankomende jaren vereffend? VVD
- Grote bijstelling t.a.v. invulling p-budget: we zien uit naar transparante onderbouwingen. Discussie moet op korte termijn gevoerd worden. VVD
- Wonen, huisvesten vluchtelingen, asielstroom is gedaald. Noodopvang in Renkum is niet nodig. Alleen huisvesting van statushouders. Hoe gaat gemeente de nog te plaatsen groep huisvesten? VVD
- De salamitactiek heeft niet gewerkt. Er speelt van alles binnen de organisatie. Wellicht is het tijd dat het college komt met een blauwdruk van de situatie na realisatie van alle plannen. Baseer daar dan aantallen en omvang op. Waar we nu mee bezig zijn werkt niet. PvdA
- Renkum is bezig zich sterk te maken. Het heeft ook een positief effect. We zijn bezig met een discussie tussen ambities en taakstelling. Is rank en slank niet achterhaald? Moeten we de taakstellingen niet opnieuw e.e.a. bezien? De kwaliteit staat voorop, niet de kosten.GL
- De tijden zijn veranderd. We hebben te maken met nieuwe taken en diensten. Een strategische personeelsplanning is daarbij cruciaal. D66

Burgemeester Bloemen: Ten aanzien van de personeelsproblematiek in z'n algemeenheid is er veel aan de hand. De Connectie, afschaffen uitloopschalen, goede inventarisatie van een concept is noodzakelijk. Op blz. 98 en 99 van de najaarsnota is hierover gefilosofeerd. Er is een bestuurlijke opdracht gegeven aan de organisatie om dit te inventariseren en helderheid te geven. Dit moet leiden tot goed onderbouwde nieuwe voorstellen.

Vluchtelingen: noodopvang hebben we niet meer nodig. Dit laat onverlet de taakstelling van de statushouders. De inventarisatie heeft de raad gezien. In 2016 kunnen we aan de taakstelling voldoen. Er is contact met Pro Persona. Daar zijn mogelijkheden. Er zijn bestuurlijke en ambtelijke contacten. We hebben goede hoop hier voor het einde van het jaar uit te komen.

Wethouder Heinrich: Strategisch personeelsbeleid heeft een kostenpost. Er drukt een nadeel op het p-budget. Vandaar dat er een bestuursopdracht is geschreven. Er spelen veel veranderingen om nieuwe en andere taken uit te voeren. Er moeten veel vraagstukken structureel worden opgelost.

De opbrengst van de Kuipersweg wordt gebruikt voor de investeringen voor 3B4. Er zijn over een aantal locaties afspraken gemaakt dat de opbrengsten gebruikt worden voor 3B4.

De Connectie, het wordt 1 juli 2017. Het bedrijfsplan komt uiterlijk begin volgend jaar. De raad krijgt de gelegenheid er iets van te vinden. Er zitten nog geen budgettaire risico's aan vooralsnog. We zitten er bestuurlijk vrij scherp in dat het binnen de kaders kan.

De decentralisatie van onderwijshuisvesting wordt schriftelijk beantwoord.

De cao-afspraken vanuit het rijk kosten eenmalig 4 ton, dat moet dus uit de algemene reserve komen. We hopen het de aankomende jaren weer inlopen.

Digitale dienstverlening moet op een hoger plan komen. Dat is de bedoeling en gaat ook gebeuren. Als het een beetje body krijgt wordt de raad geïnformeerd.

In 2^e termijn worden aanvullend de volgende vragen gesteld/opmerkingen gemaakt:

- We hebben een commitment gevraagd wanneer t.a.v. de p-budgetten e.e.a. wordt doorgezet.

Burgemeester Bloemen: We wachten de inventarisatie af en een aantal andere ontwikkelingen. Het moet zo spoedig mogelijk, maar door alle onzekerheden kan ik geen datum voorstellen. Het is wel een inspanningsverplichting die het college toezegt.

Programma 04: Veiligheid

Woordvoerders: dhr. Kraak, mw. Gerritsen, dhr. Bartels, dhr. Van Lent, dhr. Erkens

Bij dit thema wordt aandacht gevraagd voor de volgende zaken:

- Er is sprake van een inbraakgolf in onze gemeente. Heeft u meer informatie voor de burgers? Waar hebben we het over? Wat kunnen mensen zelf doen? CDA
- De beleidsindicatoren, vooral t.a.v. de samenhang tussen sociaal domein en veiligheid valt op. Komt er meer integraliteit de aankomende jaren. Waar staat Renkum als het gaat om veiligheid? Kan het vernielen van bushokjes meer aandacht krijgen? PvdA
- In december 2016 komt er een Veiligheidsplan ter kennisname naar de raad. We willen er echter ook graag iets van vinden. Hoe wordt de raad meegenomen in het stellen van prioriteiten? D66, PRD

Burgemeester Bloemen: De laatste maand zijn er 34 inbraken in oosterbeek gepleegd. De politie zet er wel extra op in. Er zijn indicaties van de daders. De waarschuwborden werken wel iets. Het verontrust iedereen. Het is een hausse. Het is niet goed mogelijk hier op voorhand een plan voor op te stellen. Een ad hoc reactie is meer passend in deze situaties. Er komt binnenkort weer een publieksprogramma over 'donkere dagen en veiligheid'.

Het sociaal domein en veiligheid moeten integraal worden bekeken. Daar zijn we tevreden over.

Bijvoorbeeld t.a.v. verwarde personen trekken deze gebieden samen op.

De ergernis t.a.v. de bushokjes wordt gedeeld.

De raad zal zeker iets moeten vinden van het veiligheidsplan. Het college zal u een voorstel doen. Er wordt er goed geluisterd naar wat het college wil. De verantwoordelijkheden liggen echter in mindere mate bij de raad.

Programma 02: Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en mobiliteit

Woordvoerders: dhr. Bouwman, mw. Gerritsen, dhr. Bartels, dhr. Van Lent, dhr. De Boer, dhr. Erkens.

Bij dit thema wordt aandacht gevraagd voor de volgende zaken:

- In het coalitieakkoord staat dat de centra van Doorwerth en Renkum worden aangepakt. We willen geen open eindjes. We bereiden een motie voor om dit te realiseren. D66
- T.a.v. het centrum Doorwerth zijn er signalen uit het dorp. We hebben van het Rijk 2 mln. gekregen voor een nieuwe school in Doorwerth. Heeft het college voor dit bedrag ook eisen t.a.v. de locatie? GB
- Het kadaster heeft gesprekken gehad met het college voor een onderzoek naar stedelijke verkaveling. Gaat het college in op dat onderzoek? GB
- Binnen het MUP-budget zijn aanpassingen mogelijk voor het parkeren. Gaat dat ook naar oplaadpunten? GB
- Hoe zit het met de snelfietsroutes en de kosten? GB
- Er zijn regelmatig ongelukken bij het oversteken van de Utrechtseweg ter hoogte van de Kasteelweg. Hoe ligt het daar met de verantwoordelijkheid voor de verkeersveiligheid bij een kruispunt tussen een rijks en een gemeenteweg? GB

Mw. Pols en dhr. Hageman verlaten de vergadering (22.35 uur)

- Wat betreft Renkum Centrum kun je ook zeggen: "room de extra middelen voor 2016 af en je hebt de middelen". PRD
- De gemeente Arnhem gaat bij de Hes West woningen toestaan. Wat gaat Renkum doen op dat vlak? Blijft het industriegebied voor ons? Koerswijziging kan een stimulerend effect hebben. Kan er een raadsbrief komen? CDA, VVD, PvdA
- Er is behoefte aan een nieuw stedenbouwkundige visie voor het deel Maatweg - Groeneweg - Don Boscoweg. CDA
- Ontwikkelingen van de eigen grondposities blijven buiten beschouwing. De gemeente kan een zakelijk belang hebben. O.a. door wijzigen van bestemming die waarde vermeerderend zijn. Kan dat ten goede van de gemeente komen? VVD
- Er is geen budgettaire ruimte voor de afwikkeling van het project Renkum Centrum. Kan op gemeentelijke gronden woningbouw worden ontwikkeld?
- Er wordt gesproken van een regisseur voor de coördinatie t.a.v. de Odra. De functie van juridisch controller verdient versterking. Bent u het daar mee eens? VVD
- Wat is de status van Dreijeroord? Is het college om? PvdA
- De centra vragen meer dan het oppeppen van het winkelbestand. Moet de visie niet worden heroverwogen en moet 'centra' niet een heel andere betekenis krijgen? PvdA
- Is gemeten of de verkeersmaatregelen op de Utrechtseweg effect hebben gehad? PvdA
- De verkeerslichten bij Mariendaal zijn wel opgehangen, maar hebben vooralsnog niet één keer gewerkt. Was het ophangen reeds voldoende? PvdA

Wethouder Heinrich: Er is overeenstemming over de locatie van de school in Doorwerth centrum, dat is de wegwijzerlocatie. Daar is maandag een informatieavond over. Als de bouw gaat plaatsvinden, moet de Wegwijzer tijdelijk verhuizen naar het oude Rehoboth. Er komt begin volgend jaar een budgetaanvraag naar de raad. In het IHP staan een voorlopige budgetaanvraag.

Er is een gesprek geweest met het kadaster om de diensten aan te bieden. Er wordt een standpunt van het college voorbereid.

Voor de oplaadpunten is een apart budget. Dat loopt niet via het MUP.

Een kruispunt van een gemeente- en rijksweg heeft altijd 1 eigenaar. Dat is vastgelegd. De eigenaar is

verantwoordelijk.

Hes-west: Arnhem heeft standpunt ingenomen, dat is op verzoek van de eigenaar. De eigenaar gaat het verkopen. Onlangs is een gesprek geweest met de eigenaar. Voor het Renkumse deel komt ook een kaderstelling voor de ruimtes die de gemeente wil bieden en welke beperkingen we zien.

We hebben in Renkum maar een beperkt aantal industrieterreinen, we zijn aan het nadenken over de ontwikkeling. Een geïntegreerde ontwikkeling tussen wonen en industrie is mogelijk.

Don Bosco terrein, daar gaan we zeker een opvatting over formuleren. Ook de aanliggende gebieden worden dan meegenomen. We weten nog niet wanneer dat precies gaat starten.

Opbrengst van bepaalde locaties kunnen alleen een ten goede van de algemene middelen komen als de gemeente eigenaar is. Vaak zijn er ook afspraken gemaakt over de besteding van de opbrengst, maar als dat er niet is kan het naar de algemene middelen

Centrum Renkum, we moeten nog kijken of we gebieden kunnen ontwikkelen om middelen te realiseren. De raad kan kijken of ze daar overeenstemming in kunnen vinden.

De juridische controle hebben we goed geregeld. Een extra juridische controller is niet nodig. We hebben juristen in dienst. Als het nodig is huren we het ook extern in. Er is dus een goede praktijk en een juridisch controller borgt niets extra's.

Dreijeroord, we hebben benadrukt dat er maatschappelijke onrust is ontstaan en gevraagd of er een aanpassing van het plan kan worden overwogen. Het ligt nu bij de ontwikkelaar.

In 2^e termijn worden aanvullend de volgende vragen gesteld/opmerkingen gemaakt:

- In een eerdere raadsbrief is aangegeven dat we meewerken aan een omgevingsvergunning voor Dreijeroord. Is dat veranderd? PvdA
- Kunnen we ook een zakelijk belang te gelden maken bij niet-gemeente gronden? VVD

Wethouder Heinrich: Als we geen eigenaar zijn hebben we er niet veel over te zeggen. We kunnen medewerking bijvoorbeeld maar niet zomaar onthouden. We kunnen geen extra prijskaartje aan onze publiekrechtelijke taken hangen.

Zijn we om qua Dreijeroord? Nee, zo eenvoudig is het niet. We hebben wel rekenschap gevraagd met de commotie in de omgeving.

Er wordt kort geschorst. Mw. Bondt verlaat de vergadering en haar plaats wordt ingenomen door mw. Mijnhart. Burgemeester Bloemen, dhr. Huizinga, dhr. Modderkolk en dhr. Bartels verlaten de vergadering

Programma 03: Milieu, klimaat en duurzaamheid

Woordvoerders: dhr. Kraak, mw. Gerritsen, dhr. Van Lent, dhr. Erkens, mw. De Roo.

Bij dit thema wordt aandacht gevraagd voor de volgende zaken:

- Wat zijn de mogelijkheden van de gemeente om milieuklimaat en duurzaamheidsbeleid te voeren en de indicator, die staat op 14,17%, te verhogen? PvdA
- De odra gaat zich richten op energiebesparing bij het mkb. Welke kansen ziet het college voor Parenco? GL
- Er is behoefte aan snelladers (oplaadpalen). Wanneer krijgen we die? GL
- De zonnepanelen op het gemeentehuis, waarom duurt dat zo lang? GL
- Er is een rapport over de koppeling tussen heffing en gebruik t.a.v. rioolwater, wanneer krijgen we het rapport? GL
- De routekaart Renkum zou aan ons worden voorgelegd. Wat is de relatie tussen de routekaart en de acties uit het uitvoeringsprogramma? D66
- Welke acties worden nog in deze periode gezet? D66
- De opbrengsten in Veenendaal vallen tegen omdat er erg goed afval gescheiden wordt. Hoe wordt er meer gehandhaafd op dumpingen? Prullenbakken uit de openbare ruimte halen, is dat wel positief voor het straatbeeld? GB
- Renkums licht in zicht. Er is een beleidsnota aangekondigd. Wordt deze ook aan de raad voorgelegd? Er is veel om te doen geweest. Het is wel goed als de raad er ook iets van kan vinden. CDA

Wethouder Ruwhof: De beleidsindicatoren zijn landelijke cijfers die zijn verzameld. Het percentage is waarschijnlijk het aantal zonnepanelen dat we hebben. Het kan beïnvloed worden door extra zonnepanelen op onze eigen gebouwen te plaatsen en dit verder te stimuleren.

Parenco is erg interessant als het gaat om verminderen co2 uitstoot. De directie komt binnenkort weer langs om ons op de hoogte te brengen.

Snelladers worden nog maar beperkt toegepast. Ze kunnen niet zomaar bij particulieren worden geplaatst omdat een ander elektriciteitsnet voor nodig is. Het wordt wel gevolgd. De ontwikkelingen van duurzaamheid en elektriciteit gaat snel, maar de markt biedt nog geen mogelijkheden.

Er is een negatief advies van de monumentencommissie over de zonnepanelen. Ze komen er echter wel, maar we wachten eerst de renovatie van het dak af. Het wordt nu voorbereid, er is een nieuw soort dakpaneel ontworpen.

Rioolheffing en watergebruik, daar komt een raadsbrief over.

De Routekaart komt in december nog in de raad. O.a. met stappen op de korte termijn en voor het overige wordt een inzicht geboden.

In Veenendaal viel de opbrengst tegen omdat het restafval tegen viel. Wij hebben niet hetzelfde contract.

We heffen ook een lager bedrag per bak.

Handhaving op zwerfvuil: standaard is dat je de eerste maanden wat extra zwerfvuil kan verwachten, daar worden extra boa's op ingezet. De buurtcoaches gaan er ook meer voorlichting over geven. Er is in het budget rekening mee gehouden.

De prullenbakken uit de openbare ruimte halen zijn, daar we eigenlijk niet voor, maar het kan een tijdelijke oplossing zijn.

De nota openbare verlichting komt in december naar de raad.

Wethouder Heinrich: In december komt het voorstel voor leges en heffingen naar de raad. Er wordt ook gekeken naar de mogelijkheden voor extra heffingen. De achterliggende informatie en overwegingen worden daar ook bij aangeleverd.

In 2^e termijn worden aanvullend de volgende vragen gesteld/opmerkingen gemaakt:

- Zit er bij de routekaart ook een financiering per stap? D66

Wethouder Ruwhof: er zit alleen een financiële onderbouwing bij hetgeen we nog deze periode gaan realiseren.

Programma: Openbare ruimte

Woordvoerders: dhr. Kraak, mw. Gerritsen, dhr. Van Lent, dhr. Erkens, mw. De Roo.

Bij dit thema wordt aandacht gevraagd voor de volgende zaken:

- We zitten op een onderhoudsniveau van 92% sober. We constateren een verschraling. We bereiden een motie voor om extra financiën hiervoor vrij te maken. Het onderhoudsniveau moet hoger. D66, GB, CDA, PvdA, GL
- De doelstelling over straatverlichting is duurzaamheid, maar we hebben meer met veiligheid op dat gebied. GB

Wethouder Ruwhof: Er komt een beleidsplan voor openbare verlichting.

Programma: Economie en cultuur

Woordvoerders: dhr. Kraak, mw. Gerritsen, dhr. Van Lent, dhr. De Boer, dhr. Oosterwijk.

Bij dit thema wordt aandacht gevraagd voor de volgende zaken:

- Er wordt aandacht gevraagd voor de ontwikkeling van toeristische producten die dwarsverbanden creëren tussen een aantal speerpunten. Wat is de verwachte toename? VVD
- Hoe kunnen we de speerpunten beoordelen zonder uitgangspuntennota voor de cultuur. Hoe kan ik dan praten over de speerpunten. D66
- De aandacht voor de Airborne wandeltocht ontbreekt. D66, GB
- Let op dat we niet te oosterbeek minded zijn, ander dorpen ook meenenem. GB
- Wordt geld vrij gemaakt voor city-marketing? GB
- Hoe kijkt het college naar de verhoging van de toeristenbelasting in relatie tot het gratis bieden van camperplaatsen. GB
- Bij de economische visie hoort een uitvoeringsplan. Waar gaat het college geld vandaan halen om het uitvoeringsplan te realiseren. De gelden ontbreken in de begroting. CDA

Wethouder Heinrich: We willen kijken hoe we mogelijk bepaalde nieuwe toeristische producten kunnen ontwikkelen. Dat kan leiden tot een toename, maar we weten niet hoe hoog die kan zijn.

De cultuurambtenaar is ziek geworden en er was geen capaciteit om de cultuurnota en het uitvoeringsprogramma verder te schrijven. Het is nu weer opgepakt.

Er zijn afspraken over Airborne wandeltocht. We hebben geen overzicht gegeven van alle organisaties waar we afspraken mee hebben. We hebben veel belangstelling voor de wandeltocht.

Alle dorpen worden betrokken, kijk bijvoorbeeld naar Renkum Leeft. Alle dorpen zijn overigens Airbornedorpen.

	<p>De toeristenbelasting gaat omhoog. De toeristenbelasting is geen belasting voor ondernemers. Het leidt niet tot minder toeristen. De verhoging is redelijk. De economische visie en uitvoeringsplan worden binnenkort aan uw raad voorgelegd.</p> <p>In 2^e termijn worden aanvullend de volgende vragen gesteld/opmerkingen gemaakt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Staat de verhoging van de toeristenbelasting niet op gespannen voet met de ambities om toerisme te promoten? Waarom hebben wij nog 2 verschillende tarieven? € 1,90 voor hotelovernachtingen en € 1,05 voor campings? Hebben we ook een tarief voor mensen die op een boot in een haven overnachten? PvdA <p>Wethouder Heinrich: Dat is een aantal jaren geleden ingevoerd omdat men dat redelijker vond. Er wordt niet geheven voor plezierjachten.</p> <p><u>Programma: Algemene dekkingsmiddelen</u> Woordvoerders: dhr. Van Lent, dhr. Erkens.</p> <p>Bij dit thema wordt aandacht gevraagd voor de volgende zaken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - We zouden graag een evaluatie van het subsidiebeleid zien. Er zijn subsidies afgeschaft. Is dit ten koste gegaan van activiteiten? CDA - Is er sprake geweest van een toename areaal? Is er sprake geweest van een toename van de ozb? <p>Wethouder Heinrich: De toezegging van een evaluatie van het subsidiebeleid is mij niet bekend. Het overgrote deel van de subsidies loopt gewoon door. De waarderingssubsidies zijn eraf gehaald. Dat heeft niet veel effect. Een evaluatie is op dit moment niet aanstaande. Er hebben ons geen geluiden bereikt dat activiteiten gestopt zijn als gevolg van het wegvallen van de waarderingssubsidie. Er is een kleine verhoging van de areaal opbrengsten.</p>
	Advies:
	Aktie:
3	Sluiting. Om 23.43 uur sluit de voorzitter de vergadering.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Bedrijvigheid van 16 november 2016
de commissiegriffier, de voorzitter,

M. Smits-Jansen

R.J.B. den Burger